

Leben CS 1000 P

Etter en måned med Leben CS1000P i oppsettet vil jeg tro at den nå har fått spilt seg greit inn, og jeg kan gjøre en litt grundigere lyttebeskrivelse av den.

Leben CS1000P er en relativt kraftig røreffektforsterker. Den yter 2x100W i pentode- og 2x70 i triodekobling. Den er designet rundt det "nye" KT120 røret som utgangsrør, men kan også benytte en god del andre rør i samme sjanger. KT88, KT66, 5881, 350B, 6550, KT77, 6CA7, 6L6CG, EL34 osv... Jeg har valgt å bruke det opprinnelige røret mest mulig i denne lyttetesten, men skal også gi en kort beskrivelse av hvordan NOS TungSol 5881 oppleves.

Leben-lyden... Hvordan beskrive den...? Leben bruker jo "A motion sound" som sitt slagord, og jeg tolker det dit hen at de vil ha en levende engasjerende presentasjon av musikken via sine produkter. Sikkert det samme som mange andre produsenter også ønsker... Så hvordan skiller Leben seg da ut fra mengden? Det første som slår meg når man pakker ut et Leben produkt er den kompakte, solide følelsen de gir. På Leben er det ikke noe som er litt vinglete eller upresist. Brytere og terminaler inngir en god følelse, og det er ikke noe som er løst eller klirrer.

Når forsterkeren er ferdig pakket ut, og koblet opp er det tid for å skru den på. Et markant lite klikk, og det lille skiltet med slagordet lyser opp, og det samme gjør et biasmeter, dog i et litt for skarpt lys etter min mening. Når den har fått litt tid til å varme seg opp på seg er det på tide å sjekke bias på rørene, da det er manuell justering på denne, i motsetning til lillebror CS660P. Som en vane sjekker jeg bias en gang i uken siden det er så lett på denne, men så langt viser det seg å være unødvendig nevrotisk av meg da den har vært helt stabil.

Men kanskje på tide å komme inn på lyden? Som jo er en ganske vesentlig faktor når man vurderer en forsterker. Når jeg vurderer hifi-utstyr så har jeg bestemte ting jeg lytter etter og vurderer ut fra.

Hvorav helhetlig presentasjon naturlig nok er det viktigste, om jeg blir engasjert og får "fot", men det vil jeg komme tilbake til senere.

I kortversjon kan vi si det slik: Leben CS1000P har et øvre område som strekker seg langt over mine høyttaleres(og ører) frekvensgang, men av det som spilles og jeg hører så er diskanten luftig, klar, ren og gir en naturlig topp i lydbildet. Bassen er tørr, dyp og definert, og gir et solid rytmisk fundament. Mellomtonen er åpen, presis og naturlig.

MEN jeg vil gi en litt grundigere beskrivelse, da dette fort høres ut som hifi-klisjeer. Jeg legger mye vekt på stemmer i presentasjonen av musikk. Leben CS1000P er glimrende på stemmer. Ta for eksempel en ung LeAnn Rimes, på hennes "Blue" fra 1996. Stemmen ligger solid i lydbildet, med den litt crispy karakteren hun ble kjent for ved gjennombruddet som en purung country artist. En annen kvinnelig artist som mange kjenner, Kari Bremnes, får gjennom CS1000P en rettferdig gjengivelse. Hennes nyanser i stemmebruk, og flotte fyldige klang blir presentert helt fortreffelig. Men hvordan klarer Leben CS1000P andre stemmer? For eksempel kraftig herre vokal... Helt kanon, alt fra Hetfields dype kraftige røst(på "S&M" 1999), til Johnny Cashs ru følsomme stemme i American Recordings(1994) blir vel ivaretatt. Artister som for eksempel Ledfoot(På "Damned"2010) får en veldig nærhet og realistisk fremførelse, det hender jeg skvetter til og ser etter han i rommet her...! Kvinnelige artister, med lysere, og kan hende en anelse skarpere, stemmer blir heller ikke gjort til skamme over Leben CS1000P. Ta Eva Cassidy på "Live at Blues Alley"(1996), det blir aldri hardt, skarpt eller slitsomt å høre på henne, noe jeg ofte opplever når denne spilles på anlegg hvor diskanten er litt i overkant energisk, eller mellomtonen er litt lukket. De helt lyse kvinnestemmene, sopraner, finner jeg slitsomme uansett, så de har jeg ikke hørt på...

Når man hører på nevnte Ledfoot så er det fort gjort å tenke på hvordan de enkelte instrumentene låter. Ledfoots "Damned" har en skive med bare han og gitaren, og en med backing band. Jeg har brukt den "nakne" som grunnlag her. Gitaren låter også veldig naturlig, man får med klirr fra strenger mot bånd, og anslagene helt naturlig samt at man hører strengen dirre og resonanskassen synge med på en veldig live måte. På andre innspillinger som Bugge Wesseltoft "It's Snowing on My Piano" klinger pianoet naturlig, fin utklinging i topp, og man hører tydelig resonansen i instrumentet.

Men hvor ryddig er da Leben CS1000P i større oppsetninger lurer du kanskje på nå da jeg stort sett har brukt nakne innspillinger med få faktorer som vurderingsgrunnlag til nå. Jeg vil si den er imponerende ryddig. Det er lett å følge enkelt instrumenter over denne. Band med mye trykk og høyt energinivå, Tower of Power for eksempel, ta deres "Rythm & Business"(1997) her fremstår de som gode enkeltmusikere og allikevel som en helhet, da enkelt linjer er lette å følge, men man dras liksom allikevel inn i helheten og foten går. Symfonieorkestre og store korps har jeg ikke hørt på så hvordan det oppleves kan jeg ikke si noe om.

Noe jeg stadig vekk tar meg selv til å sitte og lytte på er bassganger... Her er Leben CS1000P et glimrende verktøy i så måte. Bassen er som nevnt tørr, dyp og definert. Den ligger godt fremme i lydbildet, men er på ingen måte dominerende. I mitt system synes jeg den er tilnærmet optimal og gjør det svært lett å følge med på hva bassisten holdet på med. Det være seg om jeg hører på lett pop, rock, blues, country, jazz eller viser... Plater jeg har blitt overrasket over etter at jeg satt inn CS1000P er for eksempel Dance With A Stranger "Atmosphere"(1991). Her har bassisten fått boltre og leke seg, og dette kommer lett frem over CS1000P. Ikke fullt så overrasket over Siris Svaleband, "Blackbird" da dette jo er "bassreferanseplaten" til "halve det audiophile Norge"... , men jeg koser meg med den mer enn noen gang før.

Så da er det på tide å oppsummere litt av helhetsinntrykket med Tung Sol KT120. Får jeg "fot" av musikken? Kan svare et betingelsesløst JA på det. Musikken blir presentert, stort, luftig, åpent, detaljert stramt og levende. Den er aldri hard, skjærende eller slitsom, og den er heller aldri død, slapp og tam. Det blir aldri klinisk, men jeg føler heller ikke at den legger til noe eller romantiserer musikken med litt ekstra varme slik en del rørforsterkere har en tendens til.

Det blir lett til at jeg sammenligner den med lillebroren CS660P, og da fremstår CS1000P som en åpnere, mer dynamisk og ærligere forsterker. Lillebror hadde en liten heving i øvre bass/nedre mellomtone som ga bittelitt varme, og sammenlignet med CS1000P litt lukket lydbilde.

Hva skjer så når jeg setter inn ett sett med seriøst gamle rør? NOS Tung Sol 5881 fra 50-tallet... De er jo kjent for å være svært gode rør. Og jo da, det er de! De var mine favoritter på CS660P og er litt bedre enn KT120 på CS1000P også. Bassen er enda mer definert, kanskje litt høyere nivå, mellomtonen er like åpen og naturlig, og diskanten er enda litt mer presis. Vi snakker dog ikke om kjempeforskjeller, og jeg kommer nok til å benytte KT120 til daglig, og kanskje ta frem 5881 ved

spesielle anledninger. Med tanke på at anlegget står på 5-8 timer hver dag, vil jeg tro at det er mest økonomisk riktig, og jeg finlytter jo ikke i alle disse timene.

Jeg har benyttet NOS GE 6922 og NOS GE 6CG7 som "småør" ved sammenligning av KT120 og NOS TungSol 5881.

Leben CS1000P ble brukt sammen med:

Kilde: Macmini med Pure music.

Dac: WLM Gamma Reference

Forforsterker: Leben RS100

Høytaler: DIY bakladede horn med Fostex FE206En.

Akustiske tiltak: DaaD

Kabler: DIY solid core høyttalerkabel, Analysisplus signalkabel, firewirekabel av ukjent opprinnelse.

Årnes 25/1 2014

Frode Hovelsås